

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapták. Tagsági díj rendes tagok részéről évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Király-utca 25 sz., reklamatiók, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyf. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bánffy-palota intézendők

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyz. cm.) 6 k., féloldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10%₀-al, egész éves hirdetőknél 15%₀-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetes megjelölésével van megengedve

A KÉZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

Egyesületi élet.

Igazgató választmányunk választmányi ülését tartotta meg április hó 10-én. Az ülés lefolyásáról közöljük az alább felvett jegyzőkönyvet.

I. *Jegyzőkönyv*, felvétel az Erdélyrészi Méhész-Egyesületnek 1907. április 10-én a Városház közgyűlési termében d. u. 6 órakor tartott rendes választmányi üléséről.

Jelen vannak: Br. Jósika Gábor elnök, Dr. Zsögön Béla ig. alelnök, Dr. Balázs Ferencz főtitkár, Barean Tivadar, Geltsch Lajos, Hadnagy Károly, Kuliseki Endre, Sárosy Károly, Dr. Seyfried Károly, Szilágyi Márton, Tasnády Szeöcs Samu, Ványolós Miklós, Zsigmond Gyárfás, Zsögön Rácz Mihály.

Elnökölt: Báró Jósika Gábor. Előadott: Dr. Balázs Ferencz. Jegyzett: Tasnády Szeöcs Samu.

Elnök a szép számban megjelent tagokat üdvözölve az előző választmányi ülés jegyzőkönyve felolvastatván annak hitelesítésére Zsigmond Gyárfás és Barean Tivadar tagokat kéri fel.

1. Főtitkár bemutatja, illetve felolvassa a földmiv. miniszter ur Ónagyméltóságának leiratát, melyben méhésztanfolyam költségeinek utalványozásáról értesíti az egyesületet s az egyesületi méhész folyó évi javadalmazására az egyesületnek 600 kor. segílyt engedélyez.

A választmány örvendetes tudomásul veszi.

Főtitkár felkéri a választmányt, hogy a tanfolyamra előadót jelöljön ki.

Dr. Zsögön Béla indítványozza, hogy a tanfolyam vezetésével egyesületi szakember bizassék meg s egyszersmind javasolja, hogy a választmány kérje fel dr. Balázs Ferencz főtitkárt az előadói tiszt ellátására illetve tanfolyam vezetésére.

Főtitkár bejelenti, hogy a tanfolyam megtarthatására tanterem építése válik szükségessé esetleg az egyesület telepén levő épület kibővítésével volna elérhető a cél s bemutatja a már beszerzett költségvetéseket is.

Több eszmecsereváltás után elnök indítványozza, hogy a választmány utasítsa a gazdasági bizottságot újabb, lehetőleg olcsó költségvetés sürgős beszerzésére s az építkezést foganatosítsa, hogy a tanfolyam a kitűzött időben megtartható legyen.

Választmány ebben az értelemben megbizza dr. Balázs Ferencz főtitkárt, ki a megbizást elvállalja.

Több tárgy nem lévén a gyűlés az elnök éltetésével véget ért.

Br. Jósika Gábor s. k.
elnök.

Tasnády Szeöcs Samu s k.
jegyző.

A méhek kezelése.

Sok oldalról hallottam már azt a panaszt, hogy az országos méretű kaptár nagyon szűk s abban a méhek nem képesek kellőképen kifejlődni. Én már huzamos idő óta folytatom a méhészetet, de még ez ideig nem tapasztaltam, hogy szűk volna. Sőt mondhatom, hogy 16—18 kereten levő családaim mézhozamával meg vagyok elégedve

Nap-nap után jobban győződöm meg arról, hogy a méhek nem válogatnak a lakásban, nem irányadó nekik a lakás belszerkezete s minden méhlikás jó, ha az időjárás jó és nincs hiány a méhlegelőben.

Egy méhcsalád sem fejlődik nagyobbra, mint a mekora lakása megenged s ha tovább fejlődik kirajzik, de a törzs maga a megmaradott népnek megfelelőleg gyűjt annyi mézet, a mennyivel kitelel. Az rég elismert és vita tárgyát nem képező igazság, hogy a méhek csak addig és oly mértékben engedik az anyát petézni, hogy a téli eleség elraktározására elég helyük maradjon, hogy azután a család kicsiny marad, ha a lakás szűk, az magától értetődik.

A kicsiny család a gazdának mézet nem hoz az bizonyos, de nem azért, mert kevés a népe, mert az a kevés nép kétannyit is képes behordani, amennyit behord, hanem azért, mert mihelyt a helyet bővítjük s a méhek azt munkába veszik, a nyert térnek megfelelőleg engedik az anyát több pete lerakására. Tehát a hely bővítése nem csupán a mézhozamot, hanem a család fejlődését is maga után vonja.

Ezért célszerű a mézürt a főhordás előtt lépkezdéses keretekkel ellátni, mert a míg azt a méhek megtöltik a költőtérben a fiasítás felszaporodik a begyűlt méz arányában. Ha sikerült a mézürt 10 keretét a főhordás elmulta előtt megtölteniök, vegyük azt ki s zárjuk le a mézürt. Ne legyünk kapzsiak, hogy ismét más üres keretet akasszunk a mézürtbe, mert őszzel bánjuk meg.

Ha egy család 10 keret mézet adott az elég, a többit gyűjtsék be maguknak. Ily formán a család amint észrevette, hogy méze nincs (mert a költőtér az anyának engedte át, hogy petézzék) a petézést rögtön beszünteti, a fölösleges népet kirajzásra kényszeríti, a minek bekövetkeztéig a fölösleges nép is tevékeny részt vesz a gyűjtésben, hogy kiüzetése idejére legyen utravalója. A gazda így nyert 10 keret mézet (12 kgr.) és egy egészséges korai (junius 8 - 10 iki) rajt, amit vagy megtart vagy értékesít, s a törzset sem kell még meg se bolygatnia, mert téli eleségét begyűjti.

Nagyon rosszul teszi az, aki tavasszal a méhtörzsek fejlődését várja s csak azután engedi azt föl a mézürbe, mert amint fennebb mondtam, a fejlődést a szabad tér nagysága szerint szabályozzák maguk a méhek. Nem úgy gondolkoznak azok, mint a gazda, hogy előbb fejlődjenek, azután gyűjtsenek, hanem a kettőt egyszerre teszik a helynek megfelelő arányban.

A méhek ösztönszerűleg tudják azt, hogy az a nép, amely ősszel telelőbe ment, a főhordást meg nem éri, mert a változó tavaszi időjárás, agg koruk elpusztítja. Ezt a pusztulást pótolandó csupa előrelátásból az anyának tért enged a petézés megkezdésére s a mily mértékben fejlődik a fiasítás, úgy fogy el a kaptárból a tavalyi méz is; s miután a méhek üres helyet nem tűrnek s még oly hordás nincs, hogy a rohamosan kiürült sejteket mézzel megtölthessék — az anya tele petézi s fejlődik a fiasítás; magyarárn mondva az öregek fejére nő.

De csak most jön az igazi baj. Beállanak a tavaszi rossz idők; a méhek fogsága újra kezdődik; az öregek tétlenségre vannak utalva; a fiasítás kifejlődött; a kaptár népe és az élelem nincs a kívánt arányban; a petézést beszüntetik. El jó a kedvező idő; virágoznak a gyümölcsfák; a méhek egyszerre rontanak neki; szorgalmasan gyűjteni kezdenek s a petézést függőben tartják.

Az öregek egyszerre dűlnek ki; azokat a lépeket, amelyekből a fiasítás kikelt, virággal, mézzel töltik meg s a család fejlődésére hely nem marad. A változó időjárás a méheket pusztítja s a pusztulás és szaporodás már arányát veszti. Nem fejlődhetnek ki a főhordásig a család úgy, mint a gazda kívánja. Nem lesz a főhordásra elég bogár.

De ha a mézűrt jóval előbb nyitjuk meg semmínt a főhordás kezdődik az itt amott szerzett mézet a méhek ide fogják raktározni s a költőfészekben a szaporodás akadálytalanul halad s a főhordásra annyi lesz a nép, hogy azt jól kihasználhatja.

Hogy melyik az az alkalmas idő, a mikor a mézűrt megnyissuk, az az időjárás és a helyi viszonyoktól függ, de

őrizzük meg a kapzsiságtól, mert egy család ha van miből 20—25 kgrot is begyűjt, de annak nagyrészét télire vissza kell adnunk, ha azt akarjuk, hogy méheink el ne vesszenek. Elégedjünk meg 8—10 keret mézzel s cselekedjünk úgy, a mint fennebb mondtam.

Különben e tárgyra még egyszer rátérek.

Fodor.

A méhek ellenségei.

(Folyt. és vége.)

Ime tehát egy eklatáns példa, *párthenógenesis elmélete mellett!* Igenis az anyában megvolt a képesség arra, hogy párzás nélkül is hereivadékot hozzon létre, mert az ébrények csiraképessége már a *pete fészekben meg kellett legyen*, hogy az anya ezen korcsnemzedéknek adhasson életet. Ha pedig az anya *megtermékenyült* volna, akkor a *munkás-szjtékben*, mindenesetre munkások fejlődtek volna.

Vagy Dickel szerint, mindenik petében meg kellett volna legyen a képesség arra, hogy dolgozóvá fejlődjék, *ha a herepete is a here által megtermékenyülhetett volna*, mivel a párthenógenesis elmélete is megdől.

Ezekből kitűnik, hogy vannak esetek arra, midőn az anya, az időjárás, ivarszervi hibák, vagy egyéb kedvezőtlen körülmények miatt egyáltalán nem termékenyülhet meg, a mi ha *5—6 hét alatt* sem történik meg, *párási ösztönét elveszti* s többé a párzásra kísérletet sem teszen, hanem herepeték rakásához fog.

Az ilyen állapot mindenesetre orvosolandó, mert ha a méhész észre nem veszi, a rablás kitörését segítheti elő, mert a vagyonszerzési ösztön *saját fájának* is ellenségévé teszi a méhet.

Az ilyen családban csak az egyesítés segíthet.

Legveszedelmesebb és a méhésznek legtöbb gondot is okozó rendellenes állapot, a *álanyás volta*.

Felismérése még a tapasztalatlan méhészeknek nem okoz nagyobb nehézséget, — annak megállapítása nélkül

is, hogy a családban van-e, — azonnal szembeötlik, a családnak *néptelen és bátortalan* volta mellett, a lépek éleire építeni kezdett anyabölcsők nagy száma — bepetézetlenül — és azon rendellenes állapot, hogy a munkássejtek domboruan, puposan (pupos fiasítás) vannak befödve, a melyből azután apró herék származnak.

Ilyeneket, ha a baj régi, már láthat és könnyen felismerhet a méhészt, mert ezek a *rendes heréknél jóval kissebbek*.

Az ályanyás családról röviden csak azt mondhatnám, hogy *a méhészt eggesítse*; mert az anyásítási kísérlet igen hálátlan fáradság s többnyire csak *kísérlet is marad*, mivel az ilyen nép, — kivált ha régi keletű a baj, — a beadott anyát rendszeren leöli, anyát pedig *egyáltalán* nem nevel.

Magyarázata abban rejlik, hogy az elárvelt család, egy ideig nyugtalankodik, sirdogál, tétlenséggel gyászolja az elveszett anyát; azonban ezen állapot sem tart sokáig, hanem — mivel minden munkás tulajdonképpen korcs-nőnemű, tehát fejletlen anya, a melytől abban különbözik, hogy ivar-szervei nincsenek tökéletesen kifejlődve, — úgy segítene a bajon, hogy egyik munkást elkezdik jobban, ugynevezett anyapéppel táplálni, mire ennek ivarszervei anynyira fejlődnek, hogy *párthenógenesist elvénél fogva*, mivel az ályanya párzásra nem képes, peterakáshoz fog.

Ebben természetesen nincsen köszönet, mert az ivadék apró here lesz.

Azonban a család, az ályanyát anyyira megszokja, hogy rendszeren anyát el nem fogad, mert azt hiszi, hogy ilyen anyja van s a beadott anyákat leöli, az anyabölcsöket lerombolja.

Én többször tettem kísérletet, de az anyásítás ritkán sikerült s ezért mondom, nem érdemes vesződni vele, egyesíteni kell, a következő módon: Ha tehetjük, az ályanyás népet elvisszük legalább egy negyed órányira, ha nem, helyben is, a méheket keretéstől együtt kiszedjük és lehetőleg egyik szomszédos, *erősebb* családhoz berakjuk s vagy a fődödeszkákat meglazítjuk; vagy a rácsot el-

távolítjuk, minek megtörténte után, néhányszor füstöt fu vunk közéjük mire az ablakot feltesszük s így minden baj nélkül egyesülnek. Több bibelődéssel jár, de szintén célra vezető, ha az ályányás családot mézzel jól tartják s a kerektekről egy erősebb családdhoz beseperjük.

Igen gyöngye családhoz ályányás népet nem tanácsolok, mert az anyát leölheti.

Kasoknál — és kaptáraknál is, — még rövidebb eljárás, az anyátlan népet a méhes előtt papirra, pázsitra egyszerűen leseperni s ha lakását elzártuk, népe feloszlik a szomszédos családok között.

A ki mindenképpen anyásítani akarja, kísértse meg így: Egy erősebb családtól elveszünk 2 bepetézett, fiasításos keretet a rajta lévő méhekkal együtt és egy mézes s egy himporos kerettel az ályányás nép mézürébe *elzárjuk*.

Most az ályányás családot kerettestől kiszedjük s a méhestől *minél távolabb vivén*, a keretekről leseperjük, a melyek helyett *előbb újabb kereteket rakunk be* s ha újból petézés találnánk, a műveletet megismételjük s ha már petézést nem lelünk, jele, hogy az ályánya elveszett. Most a mézürt — a hol már anyabölcsők is vannak, — megnyitjuk, mire a két nép egyesül.

Donáth Aladár.

Egy pár őszinte szó.

Mielőtt valamihez fognék, régi jó szokásomhoz hiven, legelőször is az ahoz értők véleményét kérem ki s irodalmát — ha van — áttanulmányozom. De korántsem követem az olvasott vagy hallott dolgokat vakon, mert az lehetetlen is, hogy mindenki véleményét elfogadva cselekedjem, hanem azokat összehasonlítva, saját egyéni nézeteim és tapasztalataimmal kiveszem belőle azt, ami legfontosabb az igazságot.

Abban az igazságban, amelyet én így kivettem, nyoma sincs a részrehajlásnak. Nem kedvezek én senkinek, de még magamnak sem, mert ha a legparányibb kedvezést megen-

gednék magamnak, senkit mást jobban rá nem szednék, mint saját magamat.

Sokszor gondolkoztam már azon, hogy szakítsak a régi kaptárrendszerrel, mert kaptáraink úgy is régiek s ne szerezzek újból országos méretű kaptárakat, hanem a Boczonádi-félet, amelynek jóságáról olyan sokszor hallottam és olvastam. De tudja is a Mindenható, én minden dicséret, hangzatos hirdetés dacára sem vagyok képes megválni az országos méretű kaptártól, mert a dicséreteket, magasztaló szavakat, bármi szépen hangzanak is, tulharsogják saját nézeteim és számításaim.

Nem tudom, akadt-e még ember, aki e két ellenlábás kaptár között lelkiismeretes, részrehajlás nélkül való, igazi őszinte összehasonlítást tett volna, de nem hiszem, mert akkor az országos kaptár ócsárolói nem dicsérenék annyira a Boczonádi kaptárt. Sőt, ha tekintetbe veszem azt az általános panaszt, hogy az országos kaptár szűk, szinte nevetnem kell, mert ha a Boczonádi kaptárral arányba állítom, ez az arány fog fennállani $O : B = 30 : 60$, vagyis hogy két országos megfelel egy Boczonádi kaptárnak. Pedig ez az aránylat nem igaz, nem általános, mert csak a belméretre vonatkozik. A népesség aránylata egészen más, amiből az tűnik ki, hogy $O : B = 6 : 3$, esetleg $O : B = 3 : 2$, vagyis hogy a Boczonádi kaptár aránylag csak fele vagy legjobb esetben kétharmada az országos méretű kaptárnak, ha a népesség számát vesszük.

Nézzük meg táblázatban:

	Boczonádi	Országos
1-ső év	2 raj, 1 kaptár, 30 keret	2 raj, 2 kaptár, 60 keret
2-ik év	4 család, 30 keret (e 4 családban van az a két raj is, amit az országos ereszt), tehát Boczonádinál csak egy család marad a 4 együtt	2 család, 2 raj, 4 kaptár, 120 keret
3-ik év	1 család, 30 keret (a most várt raj is a családban marad)	4 család legalább 3 raj, 210 keret

és úgy tovább, a Boczonádi-féle kaptárban az állapot egyenletes változatlan, míg az országos *a méhek természetes rendeltetése szerint fejlődik.*

De ne fűzzünk épen ilyen vérmes reményeket az országos kaptár fejlődéséhez; elégedjünk meg azzal, hogy minden második évben rajzik, akkor is mindig több és több lesz a családaink száma és a hol raj van ott már méz is van.

Az a két külön országos kaptárba helyezett család külön-külön hoz annyi mézet, mint a kettő egybe téve, mert a népesség két kaptárban jobban gyarapszik, mint egyben.

Mig a Boczonádi kaptárban egy anya petéz és pótolja a hiányt, addig az országos méretű kaptárakban kettő működik, amelyek nemcsak a hiányt képesek fönntartani, hanem még rajt is bocsátanak, mert csak megengedi nekem akárki, hogy a két külön anyának több a termelő képessége mint egynek.

Azonban az okszerű méheszet nem rovargyűjtemény; méz kell és nem sok bogár. Hogy pedig ezt az országos kaptárban nagyon célszerűen meg lehet valósítani, már magam tapasztaltam és tapasztalom.

Az én törzseim 16 országos kereten vannak; nekem több nem kell. Ez a 16 keret méh a főhordás alatt begyűjt 8—10 keret mézet s ez nekem egy családtól elég, a többit gyűjtse magának. Így is két családom behoz annyit, amennyit egy Boczonádi kaptár s miután népessége a megengedett 16 kereten túl fejlődik, kirajzik. A rajt ha megtartom, ismét csak behozza azt a hasznót, amit a többi törzsek, vagy eladom s kikapom 7—8 kgr. méz árát belőle. Tehát törzsenként akár így, akár úgy 19—20 kgr. mézet kapok és ez elég.

A kezelésem is megszívlelendő egyszerű. Nem nyulok a költőfészekbe soha, ha abban baj nincs. Nem tartok sem be, sem kitelelést.

Ősszel a mézürbe a fedődeszkákra 10—12 sor ujság papírt teszek az ablakra 20 25 sort. Tavasszal a papírt leveszem, a fedődeszkák egyikét Hanemann-fele rácsal cserélem ki s a mézürbe fokozatosan adok be kereteket, amikor mind tele van kiveszem; a Hanemann-rácsot ismét fedődeszkával cserélem ki, hogy azután a költőtér üres ke-

reteit hordják tele maguknak. Azt hiszem ennél könnyebb kezelés nincs és beválik.

A méhek ezzel a kezeléssel zavarva nincsenek, a költőtérben azt csinálnak, a mi nekik jól esik és nagyritkán fordul elő, hogy egy-egy családom elpusztuljon. A pusztulás is csak akkor fordul elő, ha az idős anyát nem cserélik ki idején, de sem az élelemhiány, sem hideg el nem pusztítja.

Nem találok — legalább részemről — eléggé indokoltnak az országos kaptár ócsárlását, mert ha én 16 kereten élő családtól is nyerek hasznot, nekem az országos kaptár is elég tágas. Végső eredményében, ha a két kaptárfaj között különbséget kell tennem, megelégszem az országos méretével.

Pap Sándor,
birtokos.

A legszükségesebb méhészeti eszközök s fontosabb mézelő növények.

Egyik méhésztársam olvasva a Méhészeti Közlöny június havi számában a május havában tartott méhészeti tanfolyamon előadott tananyag sorrendjét, azon óhajlásának ad kifejezést, bárha lapunkban a legszükségesebb méhészeti eszközök s azok használati módjáról, valamint a mézelő növények termeléséről is rövideden utbaigazítást adnék, mert hiszen nem minden méhésznek áll módjában tanfolyamon részt venni vagy méhészeti munkákat olvasni.

Készséggel teszek eleget méhésztársam óhajlásának s röviden felsorolom azon eszközöket, melyek legszükségesebb kellékei az okszerű méhészetnek, valamint azon mézelő növényeket, melyek a hegyes-völgyes talajon is megteremnek.

A méhészet természetesen csak akkor mondható jövedelmezőnek, ha okszerűen méhészkedünk s rendelkezésünkre jó erős családok állanak s birtokában állunk a legszükségesebb eszközöknek.

Itt nem emlitem a kaptárokat, mert hiszen azok tömkelegébe ma holnap elveszünk s a kezdő méhésznek az fogja okozni a legnagyobb nehézséget, hogy melyik rend-

szerű kaptárral is kezdjen csak méhészkedni. Egyesületünk az egyöntetűség kedvéért az országos méretű kaptárt ajánlja főképp, mert az erdélyi részekben, hol rohamos hordás ritkán van, ez vált be a legjobban.

A segédeszközök közül első helyen említem a 1. szem és orrvédő, méhészsipka. A méhszurás mindig érzékeny fájdalmat okoz s éppen ezért attól óvakodnunk is kell, ámbár elkerülni nem lehet s elvégre is hozzá kell szokni, de sokszor bizony oly időben kell esetleg méheinket háborgatnunk, mikor ingerültek s hamar szurnak, ekkor szükséges magunkat védenünk.

2. *Keretfogó.* A keretek kiszedése és berakása e nélkül nem eszközölhető vagy ha igen is, de nagy nehezen.

3. *Keret kihuzó.* A keretfogót helyettesíti s házilag is könnyen elő lehet állítani, amennyiben egy 30—35 cm. hosszú, $\frac{1}{2}$ cm. keresztmetszetű vasnak a végét meghajlítjuk, meghajlított végét a keret vége alá taszítjuk s ezzel a keret végeit kifelé húzzuk s azután kézbe fogjuk.

4. *Kaparó.* Kampós végével a kaptár aljára hulló viasztörmelékét kaparjuk ki, a másik vége lapos és éles, ezzel a kaptár oldaláról és fenékdeszkájáról a ragasztó anyagot (propolist) kaparjuk le.

5. *Sejt födelező kés.* Ezzel a kipörgetendő lépek viaszfödeleit szeljük le.

6. *Anyaszoktató.* Az elárvult családok meganyásításánál feltétlen szükséges. Ilyen többféle van. Legkönnyebben s gyorsan készíthetünk, ha egy gyufatok ládikóját tüllel behúzzuk s az anyát abba elhelyezzük.

7. *Műlépragasztó deszka.* Ez arra való, hogy annak segítségével a műlépet a keretbe helyezve könnyen beragaszt-hassuk.

8. *Keretbak.* Arra szolgál, hogy a kaptárból kiszedett kereteket abba rakjuk.

Legcélszerűbb egy a keret szélességének megfelelő 120—130 cm. hosszú láda, melyből a méhek sem hullanak alá.

Ezeket tartom a legszükségesebbeknek. Ezeken kívül

számos segédeszköz van, melyekről Kühne Ferenc Bpest díjmentesen bárkinek küld árjegyzéket. Ilyenek pl. itató, etető edények, söprőgarat, keretszögező ráma, mülép sajtó, permetező, mézpörgető gépek, stb.

A mézelő növények termelése hazánkban csak az utóbbi időkben vett lendületet — eltekintve az utak szélére ültetett gyümölcsfáktól — melyek a méhesektől rendszeren távol vannak, kertekben is több méhész egyrészt e célból, másrészt mint gyógyfüvet többféle mézelő növényt termel.

A kora tavaszi növények közül fontosabb az égerfa, somfa, szilfa és mogyorócserje, mindenik dus virágport szolgáltat méheinknek. Az erdei virágok közül a kikeleti hóvirág a tavasz hirnöke, leány kökörösín, pitypang, részint virágport, részint mézet tartalmaznak, továbbá az egres ribiszke, füzfa, nyárfa s juharfa legtöbbször csak április havában kezdenek Erdélyben nyilni, míg az alföldön már márciusban nyilnak.

Május virágpompájával szoktak beköszönteni, a gyümölcsfák az alma, körte, szilva, barack, cseresznye igazi nektárt tartalmazó fák virágait a méhek egészen előzőnlik. Ugyanakkor kezd virágozni a repce, rendkívül gazdag mézforrást nyújt s virágzata sok himport tartalmaz.

Azután nyilnak a vadgesztenye, rezeda, málna, szeder, zsálya, buzavirág, lóhere, tisztos fű vagy tarló virág, mák, borágó, hárs, akácfa, paszuly, borsó, mályva rózsa, méhfű, napraforgó, ánizs, izsop, lóher, luczerna, stb.

Mindezek ismert növények, minden ember ismeri. Van azonban egy-egy még kevésbé ismert növény a *phacelia tanacetifolia*. Kitűnően mézelő növény s mint takarmány fű szintén művelésre igen alkalmas. Elvetésétől 4—5 hétre már virágzik, virágzata fürtös, halvány lilaszín s nektárja kifogyhatatlan, a méhtenyésztésnek megbecsülhetetlen kincse. Lehet kéthetenként táblákba vetni s mire az egyik tábla elvirágzik, a másik tábla pompás diszbe öltözik.

A méhek tápláléka a méz és virágpor, a méz forrása pedig a virágkehely, az emberi tudomány még nem haladt

odáig s talán nem is fog, hogy a mézet virág és méh nélkül előteremtse.

Minden méhésznek tehát kötelessége a mézelő növényeket ismerni s terjesztését, szaporítását elősegíteni, annyival is inkább, mert a mézelő kertészeti és mezőgazdasági növények termelése annyira összhangzó, hogy az egyik a másiknak előnyét segíti elő.

Dr. Balázs Ferenc.

Julius a méhesben

A hordás julius hóban alább szál, mert a növények legnagyobb része elvirágzott. A hol azonban a lucerna vagy a fehér lóhere még virágjában van, a méhek még mindig találhatnak hordani valót.

A szünetelő hordás s a méhek szerzési ösztöne következtében könnyen beáll a rablás, azért gondosan vigyázzunk arra, hogy semmi olyan rendetlenség, a mi a rablást elősegitené, méhesünkben elő ne forduljon. Ilyen az anyatlanság, gyöngye család és a méznek itt-ott való elcsepegtetése.

A mint észrevesszük, hogy a hordás szünetel a kaptárak röpköző nyílásait szükítsük annyira, hogy csak egy-két méh férjen ki rajta, mert sokkal könnyebb a rablásnak elejét venni, mint megakadályozni azt, ha már egyszer kitört.

Ügyeljünk, hogy a méhek szomjuságot ne szenvedjenek; e végből, ha a méheshez közel forrás, patak stb nem volna a mesterséges itatót mulhatatlanul állítsuk fel és gondoskodjunk arról, hogy abból a víz soha ki ne apadjon.

A meleg időjárás kitünő melegágya a méhek ellenségeinek is. *A viasztörmedékben* a kaptárak alján tenyészik a viaszmolý, azért a kaptárak aljdeszkáit minden viaszhulladéktól szorgalmasan tisztítsuk ki

Ha a méhes közelében pityóka földek vannak, esténként a halálfejű boszor (lepke) gyakori látogatója lesz méhesünknek, nem azért, hogy a méheket fölfalja, hanem, hogy

a kaptárba jutva a mézből teleszivja magát. Az erős családok sem védekezhetnek ugyan ellene, de ha jóllakott rá rohannak, megölik s a felfalt mézet kiszivják belőle. Legjobb védelem ellenük a röpülő nyílás megszükitése.

A kirajzott családokat kíséjük figyelemmel, ha valjon a fiatal anyja megtermékenyült-e? Ezt abból tudhatjuk meg, hogy az új fiasítás nem pupos.

Mesterséges anyacserét is csak most eszközölhetünk szerencsével.

Irodalom.

Havi utmutató az okszerű méhészetben. Méhészeti irodalmunk ismét egy egészséges szakmunkázal gyarapodott. Czeising Alajos a „Hajdusági Méhész“ szerkesztőjének tollából. A munka felöleli a méhész egész évi dolgait a méhek körül Czeising munkájában az eddigi beosztástól eltérőleg az összes teendőket az eszközök leírását havonkénti teendőkben adja elő úgy, hogy a méhész e műben hónapról-hónapra nemcsak az eljárásokat, hanem azokat az eszközöket is megtalálja leírva, melyek az illető hónap teendőihez tartoznak. Hézagpótló e munka az előadottak mellett még azért is, mert a méhészet körébe tartozó legujabb kezelési módokat és eszközöket ismerteti. Gyakorlott méhészeknek is, de különösen kezdőknek nagyon ajánlatos volna a beszerzése. Ára 3 korona; megrendelhető a szerzőnél Debrecen, keresk. és iparkamara.

Tartalom: Egyesületi élet. — A méhek kezelése. *Podor.* — A méhek ellenségei. *Donáth Atadár.* (Folyt. és vége.) — Egy pár őszinte szó. *Pap Sándor,* birtokos. — A legszükségesebb méhészeti eszközök és fontosabb mézelő növények. *Dr. Balázs Ferenc.* — Julius a méhesben. — Irodalom.

Első magyar gőzerőre berendezett

műlépgyár

a mai kor legtökéletesebb hengergépével felszerelve. Napi termelő
képeség 2000 klg. 1 kigrot csak 4 korona 40 fillérért szállít

Biedermann F. műlépgyáros Kolozsvárott.

Keretléczek

60 drh	130	cm. hosszú, 25 mm. széles, 5 mm. vastag keretléc ; egy postacsomag :	1.35
80	100	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	1.30
90	90	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	1.25
180	45	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	1.20

Továbbá 90 keret az országos méret, vagy bármely méret szerint pontosan földarabolva, egy postacsomagban 1 frt. 65 kr. — A léczek három oldalon gyalulva vannak; mind a négy oldal gyalulásával 10%-kal drágább.

Készíték ezenkívül zsaluleveleket, fődöszkácskákat és ablakrészeket is, a legjutányosabb áron.

A csomagokat bérmentve, postán küldöm, kivéve a tiz forinton tul haladó megrendeléseket, melyeket — tekintettel a csomagok terjedelmére és a vasuton elérhető olcsóbb viteldijra — vasuton szállítok.

Gyártmányaim a martonvásári, s a sepsiszentgyörgyi gazdasági kiállításón dícsérő oklevelet, legutóbb pedig az ezredéves országos kiállításón elismerő oklevelet nyertek.

A legpontosabb kiszolgálás ígérete mellett szives megrendeléseket kér

Török István,

faiparos **Gelenczén,** p ugyanott.

Kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg legujabb árjegyzékét

br. Rothschütz

kereskedelmi méhtelege Veixelburg,
(Krajna).

Možgó és rögzített méh lakások, műlép és a méhészethez szükséges összes kellékek a legolcsóbb árban.

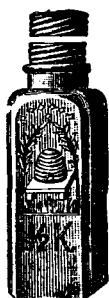
Eladó rajok.

Junius hóban egy jó rajt 7 koronáért
ad Virágosvölgyön

Bencze Sándor Virágosvölgy (Állomás).

Kivonat az Egyesült Magyarhoni Üvegyárak Részvény-
Társaság 35. számú külön árjegyzékéből

Mézes- és méhészeti üveg-cikkekről.

1879. sz.

Nikkelezett
fedéllel, parafa
és pergament
betéttel, vala-
mint színezett
czimkével

$\frac{1}{8}$ kg. 14 f.
 $\frac{1}{4}$ „ 16 „
 $\frac{1}{2}$ „ 22 „
1 „ 30 „

1880. sz.

Karimás nyakkal
(fedő nélkül) és
egy színezett
czimkével

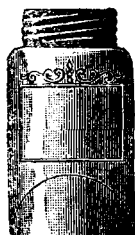
$\frac{1}{8}$ kg. 8 f.
 $\frac{1}{4}$ „ 10 „
 $\frac{1}{2}$ „ 14 „
1 „ 21 „

1881. sz.

Lecsiszolt
nyakkal

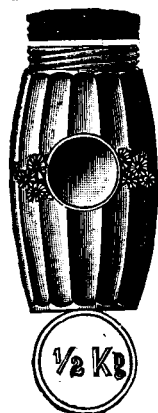
$\frac{1}{4}$ kg. 12 f.
 $\frac{1}{2}$ „ 16 „
1 „ 24 „

1883. sz.

üvegfedővel, fémcsavarral
és gummigyűrűvel

0 25 kg 36 fill.
0 35 „ 40 „
0 5 „ 48 „
0 6 „ 52 „
0 7 „ 56 „
0 8 „ 60 „
1 „ 80 „

22 B. sz.

Nikkelezett fedéllel,
parafa és pergament
betéttel, valamint
színezett czimkével

$\frac{1}{8}$ kg. 17 fill.
 $\frac{1}{4}$ „ 20 „
 $\frac{1}{2}$ „ 26 „
1 „ 35 „

**Gyárak: Uj-Antalvölgy, Fekete-Erdő, Salgótarján,
Kis-Kapocs, Beél.**

Fin m kristálygásztalkészletekről, csiszolt-, préselt- s közönséges öblös üvegek-
ről. gyógyszerészeti-, gyermekápolási- és kórházi cikkekről, valamint petro-
leum, gáz, Auer-, villamos és acetylen lámpakellékekről szóló képes árjegyzé-
keinket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg.

Budapesti főraktár: VI., Nagymező-utca 8. szám.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10